

INGLIZ TILINI O'QITISHDA INTERAKTIV TEXNOLOGIYALARNING ROLI

Tangirova Sevinch Alisherovna

Qarshi Davlat Universiteti

Filologiya va tillarni o'qitish ingliz tili yo'nalishi 2-bosqich talabasi

e-mail: tangirovasevinch28@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu tezisda ingliz tilini o'qitishda interaktiv texnologiyalarning ahamiyati, ularni ta'limdagi o'rni va samaradorligini tahlil qilinadi. Zamonaviy axborot-kommunikatsiya tizimlaridan foydalanish orqali o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan qiziqishlar oshirish, mustaqil fikrlashini rivojlantirish va tilni amaliy ko'nikmalarini shakllantirish salohiyatlari yoritib beriladi.

Kalit so'zlar: interaktiv texnologiyalar, ingliz tili, ta'lim jarayoni, multimedia, innovatsion metodlar.

Kirish

So'nggi yillarda ta'lim tizimida zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish sezilarli darajada ortib bormoqda. Global rivojlanish jarayonlari, raqamli transformatsiya hamda ta'lim sohasidagi innovatsion yondashuvlar o'quv jarayonini yanada samarali va interaktiv shaklda tashkil etish zaruratini yuzaga keltirmoqda. Shu nuqtai nazardan, ta'limda zamonaviy texnologiyalarni qo'llash bugungi kunning dolzarb masalalaridan biri hisoblanadi.

Ayniqsa, chet tillarini, xususan ingliz tilini o'qitishda interaktiv texnologiyalardan foydalanish ta'lim sifatini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Chunki ingliz tili global muloqot vositasi sifatida nafaqat nazariy bilimlarni, balki amaliy ko'nikmalarni ham talab qiladi. Interaktiv texnologiyalar esa ushbu ko'nikmalarni shakllantirish va rivojlantirish uchun qulay sharoit yaratadi.

An'anaviy o'qitish usullaridan farqli ravishda, interaktiv yondashuv o'quvchilarni dars jarayonida faol ishtirok etishga undaydi. Bu esa ularning mustaqil fikrlashini rivojlantiradi, darsga bo'lgan qiziqishini oshiradi hamda bilimlarni tez va samarali o'zlashtirishiga yordam beradi. Shuningdek, multimedia vositalari, onlayn platformalar va turli interaktiv dasturlar o'quvchilarning til o'rganish jarayonini yanada qiziqarli va samarali qiladi.

Shu sababli, ingliz tilini o'qitishda interaktiv texnologiyalarning o'rni va ahamiyatini o'rganish bugungi ta'lim jarayonida muhim ilmiy-amaliy masalalardan biri hisoblanadi.

Asosiy Qism

Ingliz tilini o'qitishda interaktiv texnologiyalardan foydalanish ta'lim samaradorligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Bugungi globallashuv jarayonida chet tillarini, xususan ingliz tilini puxta egallash zarurati ortib bormoqda. Shu sababli ta'lim jarayonida zamonaviy pedagogik va raqamli texnologiyalarni qo'llash dolzarb masalaga aylangan. Interaktiv texnologiyalar o'quv jarayonini an'anaviy yondashuvdan ko'ra ko'proq o'quvchi markazli (learner-centered) shaklda tashkil etishga imkon beradi.

Birinchidan, interaktiv vositalar o'quvchilarning motivatsiyasini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Multimedia taqdimotlari, videodarslar, audio materiallar, elektron darsliklar hamda turli onlayn platformalar (masalan, Duolingo, Quizlet, Kahoot kabi) o'quv jarayonini yanada jonli va qiziqarli qiladi. Bu vositalar yordamida o'quvchilar tilni faqat nazariy emas, balki amaliy tarzda ham o'zlashtiradilar. Vizual va eshitish kanallari orqali axborotni qabul qilish esa bilimlarni uzoq muddatli xotirada saqlanishiga yordam beradi.

Ikkinchidan, interaktiv texnologiyalar ingliz tilining asosiy ko'nikmalari — tinglab tushunish (listening), gapirish (speaking), o'qish (reading) va yozish (writing) —ni kompleks rivojlantirishga xizmat qiladi. Masalan, onlayn tinglash mashqlari va videoroliklar listening ko'nikmasini rivojlantirsa, virtual suhbatlar va chat platformalari speaking ko'nikmasini oshiradi. Shuningdek, interaktiv yozuv mashqlari va avtomatik tekshiruv tizimlari writing ko'nikmasini mustahkamlashga yordam beradi.

Uchinchidan, interaktiv texnologiyalar individual va differensial yondashuvni amalga oshirish imkonini beradi. Har bir o'quvchi o'z bilim darajasiga mos topshiriqlarni bajarishi, o'z tezligida o'rganishi va mustaqil ishlashi mumkin. Onlayn testlar, viktorinalar va adaptiv o'qitish tizimlari o'quvchining kuchli va zaif tomonlarini aniqlashga yordam beradi. Bu esa o'qituvchiga har bir o'quvchi bilan individual ishlash imkoniyatini yaratadi.

To'rtinchidan, interaktiv metodlar o'quvchilarda hamkorlik va kommunikativ kompetensiyani rivojlantiradi. Guruhli loyihalar, muhokamalar, debatlar va rolli o'yinlar orqali o'quvchilar nafaqat tilni o'rganadilar, balki muloqot qilish, fikr bildirish va jamoada ishlash ko'nikmalarini ham shakllantiradilar. Bu esa ularni real hayotdagi kommunikativ vaziyatlarga tayyorlaydi.

Shuningdek, interaktiv texnologiyalar o'qituvchining ham rolini o'zgartiradi. O'qituvchi endi faqat bilim beruvchi emas, balki yo'naltiruvchi (facilitator) va tashkilotchi vazifasini bajaradi. Bu esa ta'lim jarayonining sifatini yanada oshiradi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, ingliz tilini o'qitishda interaktiv texnologiyalardan

foydalanish ta'lim samaradorligini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Zamonaviy ta'lim jarayonida raqamli va interaktiv vositalar o'quvchilarning bilim olish jarayonini faollashtiradi, darsga bo'lgan qiziqishini oshiradi hamda o'quv jarayonini yanada qiziqarli va samarali qiladi.

Shuningdek, interaktiv texnologiyalar o'quvchilarning mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirish, ijodiy yondashuvini shakllantirish va amaliy ko'nikmalarini mustahkamlashga xizmat qiladi. Bu esa ingliz tilining asosiy ko'nikmalari — tinglab tushunish, gapirish, o'qish va yozish —ni kompleks rivojlantirishga yordam beradi.

Bundan tashqari, interaktiv yondashuv o'quvchilarning kommunikativ kompetensiyasini shakllantiradi va ularning tilni real hayotiy vaziyatlarda erkin qo'llash imkoniyatlarini kengaytiradi. Guruhli ishlar, muhokamalar va hamkorlikka asoslangan topshiriqlar esa jamoada ishlash va muloqot qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Shu sababli, zamonaviy ta'lim tizimida interaktiv texnologiyalardan samarali va keng foydalanish dolzarb ahamiyatga ega bo'lib qolmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Jeremy Harmer – How to Teach English. Longman, 2007.
3. Jack C. Richards & Theodore S. Rodgers – Approaches and Methods in Language Teaching. Cambridge University Press, 2001.
4. H. Douglas Brown – Teaching by Principles: An Interactive Approach to Language Pedagogy. Pearson Education, 2007.
5. Nicky Hockly & Gavin Dudeney – How to Teach English with Technology. Pearson Longman, 2007.
6. British Council – Teaching English: Using Technology in the Classroom.
7. Cambridge University Press – Digital Tools for Language Learning (online resources).
8. Mark Warschauer – Technology and Social Inclusion: Rethinking the Digital Divide. MIT Press, 2003.